

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

ปัจจุบันการประกอบอาชีพการธนาคารได้มีการพัฒนารูปแบบไปมากทั้งในด้านของความซับซ้อนและความรุนแรง มีการร่วมมือกันจัดทำให้ลักษณะองค์กรอาชญากรรมที่มีขอบเขตการกระทำความผิดไม่เพียงในประเทศใดประเทศหนึ่งแต่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มุ่งประสงค์ต่อทรัพย์สินที่มีมูลค่ามากมายมหาศาล โดยผู้กระทำความผิดเมื่อประกอบอาชญากรรมได้ทรัพย์สินมาแล้วก็จะนำทรัพย์สินเหล่านั้นมาทำการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ดูเหมือนว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยถูกต้องตามกฎหมายที่เรียกว่า “การฟอกเงิน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกปิดความผิดและเพื่อให้ตนเองหรือองค์กรของตนนั้น สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวกลับมาใช้ประโยชน์ได้ตามความประสงค์

การฟอกเงินสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การเปิดบัญชีเงินฝากส่วนบุคคล โดยใช้ชื่อต่าง ๆ กัน แล้วฝากเงินสดเข้าบัญชีนั้น และจ่ายเช็คให้กับบุคคลอื่น ซึ่งอาจเป็นเจ้าของบัญชีเงินฝาก หรือ โอนต่อไปบัญชีอื่น ทำให้ยากในการตรวจสอบร่องรอยการนำเงินไปลงทุนซื้อสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ที่มีราคาสูง เช่น ที่ดิน เครื่องเพชร รถยนต์ รูปภาพที่มีชื่อเสียงหรือจดทะเบียนก่อตั้งบริษัทซึ่งไม่ได้ดำเนินการทางธุรกิจอย่างแท้จริง แต่ใช้เป็นช่องทางในการ โอนเงินที่ได้จากประกอบอาชญากรรม เช่น การค้ายาเสพติด ในรูปการกู้ยืมและการชำระหนี้เงินกู้ หรือการ โอนเงินระหว่างประเทศโดยใช้ระบบ SWIFT ซึ่งสามารถโอนเงินได้จำนวนมหาศาลในเวลาเพียง 2-3 นาทีเท่านั้น การฟอกเงินในรูปแบบต่าง ๆ นี้จึงทำให้เหล่าอาชญากรรมกลายเป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจของประเทศได้

ปัญหาการฟอกเงินเป็นปัญหาใหญ่ระดับประเทศ ที่นานาประเทศต่างให้ความสำคัญ และมีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันที่สำคัญ ได้แก่

1) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและ
วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 (UN Convention against Illicit
Trafficking in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances)

2) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่
การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the
Financing of Terrorism)

3) มติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

4) ข้อเสนอแนะของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการ
ฟอกเงิน (Financial Action Task Force--FATF)

5) มาตรฐานการปฏิบัติของคณะกรรมการบาเซล (Basel Committee on Banking
Supervision) เพื่อการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

ประเทศไทยได้นำหลักการในการควบคุมการฟอกเงินตามแนวทางความร่วมมือ
ระหว่างประเทศดังกล่าวมากำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปราม-
การฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา พระราช-
บัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นมาตรการในการทำลายเศรษฐกิจขององค์กร-
อาชญากรรม โดยนำมาตรการ “ริบทรัพย์สินทางแพ่ง” มาใช้บังคับโดยกระบวนการ-
ร้องขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งมาตรการ
ดังกล่าวมีลักษณะเด่นตรงที่สามารถริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานได้
แม้บุคคลผู้กระทำความผิดมูลฐานจะยังไม่ได้ถูกลงโทษทางอาญาตามคำพิพากษาของ
ศาล อีกทั้งยังสามารถริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานได้แม้ว่า
ทรัพย์สินดังกล่าวจะถูกจำหน่าย จ่าย โอน หรือเปลี่ยนแปลงไปกี่ครั้ง และไม่ว่าทรัพย์สิน
ดังกล่าวจะอยู่ในครอบครองของบุคคลใดก็ตาม โดยผลัการพิจารณาพิสูจน์ไปให้กับ
เจ้าของทรัพย์สิน เพื่อพิสูจน์ว่าตนได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยสุจริต

อย่างไรก็ดี การตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมโดยกระบวนการร้องขอให้
ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานตกเป็นของแผ่นดิน ไม่อาจจะเป็นไปได้
อย่างมีประสิทธิภาพหากไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการกำหนดให้กลุ่มอาชีพที่มี
ความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงิน มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อ

สำนักงาน ปปง. เนื่องจากการรายงานการทำธุรกรรมเป็นการกระทำที่ปรากฏ “ร่องรอยทางกระดาษ” เพื่อให้สามารถทราบถึงแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่นำมาใช้ประกอบธุรกรรมทำให้การติดตามและตรวจสอบการฟอกเงินเป็นไปได้โดยง่ายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากในขั้นตอนการรายงานการทำธุรกรรมนั้นผู้รายงานต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรู้จักตัวตนของลูกค้า (Know Your Customer--KYC) ซึ่งหมายความรวมถึง การเก็บหลักฐานการแสดงตนของลูกค้าที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงของลูกค้า รวมถึงอาจมีการขยายขอบข่ายของข้อมูลเพิ่มมากขึ้นและลงลึกอย่างละเอียดในเชิงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence--CDD) ด้วย

โดยปัจจุบันผู้ที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 มี 3 กลุ่มคือ

1) สถาบันการเงิน โดยมาตรา 13 กำหนดว่า เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมนั้นต่อสำนักงาน ปปง. เมื่อปรากฏว่าธุรกรรมดังกล่าวเป็น (1) ธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง (2) ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ (3) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็ นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือเป็นธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” ที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมไว้ในมาตรา 3 ว่าหมายความถึง

(1) ธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ และธนาคารตามที่ได้มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น โดยเฉพาะ

(2) บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และบริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(3) บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยบริษัท-
เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมตาม
กฎหมายว่าด้วยบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม

(4) บริษัทประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต และบริษัทประกัน
วินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย

(5) สหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่มีทุนการดำเนินการ
ซึ่งมีมูลค่าหุ้นรวมตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปและมีวัตถุประสงค์ดำเนินการเกี่ยวกับ
การรับฝากเงิน ให้กู้ ให้สินเชื่อบริการหรือรับจํานำทรัพย์สิน หรือจัดให้ได้มาซึ่งเงิน
และทรัพย์สินต่าง ๆ โดยวิธีใด ๆ

(6) นิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเงินตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง ซึ่งปัจจุบันกฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติ-
ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 11 กันยายน 2543 ได้กำหนดให้
นิติบุคคล 4 ประเภท ดังต่อไปนี้ เป็นสถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและ-
ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ก. นิติบุคคลเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อ
การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

ข. นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงิน
ต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

ค. บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วย บริษัท-
บริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน

ง. บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์

2) สำนักงานที่ดิน โดยมาตรา 15 กำหนดว่า ให้สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร
สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอ มีหน้าที่รายงาน
การทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. เมื่อปรากฏว่ามีการขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันการเงินมิได้เป็นคู่กรณีและธุรกรรมดังกล่าวมีลักษณะ
ดังต่อไปนี้ คือ

(1) เมื่อมีการชำระด้วยเงินสดเป็นจำนวนเกินกว่าที่กำหนดให้กฎกระทรวง
 (2) เมื่ออสังหาริมทรัพย์มีมูลค่าตามราคาประเมินเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงเว้นแต่เป็นการโอนทางมรดกให้แก่ทายาท หรือ

(3) เมื่อเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

3) ผู้ประกอบอาชีพซึ่งมิใช่สถาบันการเงิน โดยมาตรา 16 กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพซึ่งมิใช่สถาบันการเงินจำนวน 9 ประเภทดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือ ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ต่อสำนักงาน ปปง. คือ

(1) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่มิใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13

(2) ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ

(3) ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์

(4) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์

(5) ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

(6) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มีมิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(7) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ที่มีมิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(8) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(9) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

จะเห็นได้ว่าผู้ซึ่งมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในปัจจุบันยังไม่รวมถึงผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 ด้วย ซึ่งจากการศึกษาในเบื้องต้นพบว่าการประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมีลักษณะคล้ายกับการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ของบริษัทหลักทรัพย์ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งมาตรา 3 กอปรกับมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้บริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นสถาบันการเงินที่มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. แล้ว เนื่องจากเห็นว่าเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงิน แต่ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าซึ่งมีความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินในทำนองเดียวกันกลับยังไม่ถูกกำหนดให้มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. ผู้กระทำความผิศจึงอาจอาศัยช่องว่างของกฎหมายดังกล่าวนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปฟอกโดยการลงทุนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดอนุพันธ์ผ่านผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในฐานะเป็นคนกลางในการซื้อขายสัญญา เพื่อหลีกเลี่ยงจากการถูกตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินจากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามคำนิยามในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 มีหลายประเภทด้วยกัน ได้แก่

1) ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า คือ บุคคลซึ่งให้บริการหรือแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะให้บริการเพื่อทำการเป็นตัวแทนในการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับบุคคลอื่น โดยกระทำเป็นทางค้าปกติ

2) ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า คือ บุคคลซึ่งแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะเข้าเป็นคู่สัญญาซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้แก่ผู้ซึ่งประสงค์จะซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยการเสนอเข้าหรือเข้าเป็นคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยกระทำเป็นทางค้าปกติ

3) ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า คือ บุคคลซึ่งให้คำแนะนำหรือแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะให้คำแนะนำไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมแก่บุคคลอื่นเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือความเหมาะสมในการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยกระทำเป็นทางค้าปกติ

4) ผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า คือ บุคคลซึ่งเข้าจัดการเงินทุนหรือแสดงต่อบุคคลทั่วไปว่าพร้อมจะรับจัดการเงินทุนให้แก่บุคคลอื่น เพื่อแสวงหาประโยชน์จากสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยกระทำเป็นทางค้าปกติ

ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่า

1) สินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงที่ศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือตลาดอนุพันธ์สามารถจัดให้มีการซื้อขายได้ภายใต้มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 ได้แก่ ฟิวเจอร์ส (Futures) ออปชัน (Options) และออปชันบนสัญญาฟิวเจอร์ส (Options on Futures) ของสินทรัพย์ที่อ้างอิงกับตราสารทุน ได้แก่ ดัชนีราคาหลักทรัพย์ หลักทรัพย์ อ้างอิงกับตราสารหนี้ ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล อัตราดอกเบี้ย และอ้างอิงกับราคาหรือดัชนีราคาอื่น ๆ ได้แก่ ทองคำ น้ำมันดิบ อัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งขณะนี้ได้เปิดทำการซื้อขายสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงแล้วทั้งสิ้น 5 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ SET50 Index Futures, SET50 Index Options, Single Stock Futures, Gold Futures และ Interest Rate Futures ซึ่งสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงที่เปิดให้มีการซื้อขายในตลาดอนุพันธ์ภายใต้พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้าดังกล่าว ล้วนมีราคาผันผวนไม่คงที่ สัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิงเหล่านี้จึงเป็นช่องทางการลงทุนเพื่อแสวงหาประโยชน์หรือกำไรจากการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าหรือตัวแปรที่น่าสนใจประกอบกับการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดอนุพันธ์ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการสั้น รุกรกรรมการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นธุรกรรมที่มีความคล่องตัวสูงเนื่องจากสภาพคล่องของตลาดตราสารที่สามารถซื้อขายเปลี่ยนมือได้โดยง่ายและเป็นไป

อย่างรวดเร็ว ผู้ลงทุนไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับผู้ซื้อหรือผู้ขายสามารถทำรายได้โดยไม่ต้องเปิดเผยตัวตนต่อผู้ทำรายการด้านตรงข้าม และแม้จะมีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายไว้ก็ตาม แต่ในปัจจุบันการซื้อขายสัญญาล่วงหน้าในตลาดอนุพันธ์มีปริมาณค่อนข้างมากจึงทำให้ข้อมูลที่ถูกบันทึกมีจำนวนมาก ยากต่อการตรวจสอบซึ่งเป็นการง่ายต่อการฟอกเงิน สามารถทำการฟอกเงินโดยการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าหรือตัวแปรได้เป็นจำนวนมาก โดยไม่มีใครสงสัย ธุรกิจการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจึงเป็นที่ดึงดูดใจของอาชญากรนักฟอกเงิน เนื่องจากมีความสะดวกในการโอนการลงทุนไปมาทำให้สามารถที่จะปกปิดแหล่งเงินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ และมีหนทางที่จะรวบรวมเงินที่ฟอกเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องดำเนินการผ่านผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า อันได้แก่ ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือ ผู้จัดการเงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า แล้วแต่กรณี ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการและลักษณะการลงทุนของลูกค้าในสัญญาซื้อขายหน้านั้น ๆ ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแต่ละประเภทจึงเป็นอีกกลุ่มอาชีพหนึ่งซึ่งมีโอกาสและความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินได้ โดยผู้กระทำความผิดที่ต้องการนำเงินมาฟอกอาจแฝงตัวเข้ามาเป็นลูกค้าหรือให้บุคคลอื่นแฝงตัวเข้ามาเป็นลูกค้าของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและใช้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นตัวกลางในการนำเงินลงทุนเข้าสู่ระบบตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเพื่อทำการฟอกเงินต่อไป นอกจากนี้แล้ว ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอาจกระทำการอันเป็นการฟอกเงินเสียเองโดยการรู้เห็นเป็นใจหรือร่วมมือกับผู้กระทำความผิดที่ต้องการนำเงินมาฟอกโดยยอมให้ผู้กระทำความผิดใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินเพื่อหวังผลตอบแทนในทางธุรกิจก็อาจเป็นได้

3) การควบคุมการฟอกเงินในธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอย่างเป็นรูปธรรมสามารถทำได้โดยการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเช่นเดียวกับที่ได้กำหนดให้กลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงอื่นต้องรายงาน เนื่องจากการรายงานการทำ

ธุรกรรมเป็นการกระทำที่ปรากฏ “ร่องรอยทางกระดาษ” ซึ่งจะทำให้การติดตามและตรวจสอบการฟอกเงินในธุรกิจดังกล่าวเป็นไปได้โดยง่าย และการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมดังกล่าวย่อมมีโทษตามกฎหมาย ทำให้ ผู้ประกอบธุรกิจ-สัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีความตระหนักในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมากยิ่งขึ้น

4) ตามมาตรฐานสากลระหว่างประเทศด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism--AML/CFT) ตามข้อแนะนำ 40+9 ข้อของคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงินเกี่ยวกับการฟอกเงิน (Financial Action Task Force--FATF) และกฎหมายของประเทศที่เป็นต้นแบบในการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน อย่างเช่น สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ต่างก็มีมาตรการทางกฎหมายในการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม โดยตามข้อแนะนำของ FATF และกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรมในฐานะที่เป็นสถาบันการเงิน ส่วนกฎหมายของประเทศออสเตรเลียก็ได้มีการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรมในฐานะที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจด้านการเงิน (Cash Dealers)

5) โครงสร้างองค์กรของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแต่ละประเภท อันได้แก่ ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และผู้จัดการ-เงินทุนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ไม่ว่าจะภายใต้ระบบใบอนุญาตซึ่งเป็นการทำธุรกิจกับผู้ลงทุนทั่วไปหรือภายใต้ระบบการจดทะเบียนซึ่งเป็นการทำธุรกิจเฉพาะกับผู้ลงทุนสถาบัน จะต้องเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเว้นแต่ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่อาจเป็นบุคคลธรรมดาก็ได้ ความเหมาะสมในการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ารายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินควรจำกัดเฉพาะผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลเนื่องจากมีโครงสร้าง

องค์กรค่อนข้างใหญ่ น่าจะมีความพร้อมเพียงพอที่จะดำเนินมาตรการในการรายงาน การทำธุรกรรมได้

6) การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่รายงานการทำ ธุรกรรม นอกจากจะทำให้การตรวจจับการประกอบอาชญากรรมโดยกระบวนการ ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินให้ตกเป็นของแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในระยะยาวเนื่องจากในปัจจุบัน การลงทุนเริ่มไม่มีขีดจำกัดในเรื่องเขตแดน กฎเกณฑ์หรือมาตรการทางกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องจะต้องได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศจึงจะทำให้ตลาดทุน ของประเทศสามารถแข่งขันได้ ไม่ถูกกีดกันหรือต่อต้านทางการค้าหรือการทำธุรกรรม ทางการเงิน การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่ต้องรายงาน- การทำธุรกรรมตามมาตรฐานสากลจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรองรับการขยายตัวของ การประกอบธุรกิจและการแข่งขันในอนาคตด้วย

2. ข้อเสนอแนะ

ในการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วย- สัญญาซื้อขายล่วงหน้ามีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ควรนำมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ การรายงานธุรกรรมที่นำมาใช้บังคับกับสถาบันการเงินมาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจ- สัญญาซื้อขายล่วงหน้าโดยการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า เฉพาะที่เป็นนิติบุคคลเป็นสถาบันการเงินซึ่งมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตาม กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ทั้งนี้ โดยที่ (6) ของบทนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” ในมาตรา 3 แห่งพระราช- บัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 บัญญัติให้ สถาบันการเงิน หมายความว่า นิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเงินตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

ปัจจุบันกฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม (6) ของบทนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คือ กฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งบัญญัติว่า “ให้นิติบุคคลดังต่อไปนี้เป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(1) นิติบุคคลเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

(2) นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(3) บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน

(4) บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์”

ดังนั้น การกำหนดให้นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงทำได้โดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดย

“ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (5) แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

(5) นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า”

อย่างไรก็ดี ในการซื้อขายล่วงหน้า นั้น ผู้เขียนเห็นว่า นอกจากผู้ประกอบการสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจะเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงที่อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินได้โดยง่ายแล้ว ผู้ประกอบการซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า อันได้แก่ ผู้ค้าล่วงหน้า นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า ที่ปรึกษาการซื้อขายล่วงหน้า ตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า และผู้บริหารธุรกิจร่วมทุนซื้อขายล่วงหน้า ก็อาจมีความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือใน

การฟอกเงินได้ในทำนองเดียวกัน ดังนั้น จึงสมควรศึกษากำหนดให้ ผู้ประกอบธุรกิจ
ดังกล่าวมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ-
ปราบปรามการฟอกเงินต่อไปด้วย